

CULTURA / ESPECTACLES

OPINIÓ

“Ñ” contra “ç”

Josep M. Figueres *

L'allau de comentaris sobre el palet que vetlla perquè *España* no sigui *Espana* i el *coño* de Tejero no es confongui amb el *cono* d'Euclides m'ha fet pensar en els signes específicament catalans i els teclats informàtics. En la reacció que hem tingut els catalans per la ç i la dels espanyols per la ñ. Quina diferència d'opinions i quina varietat de criteris! L'important, però, és, com veurem, el resultat final. Dèries o tanmateix qüestió de dignitat, sóc així perquè he nascut ací, si fos i visqués a Almendralejo o Dos Hermanas segurament no em preocuparien els teclats i la llengua catalana com no preocupen la major part dels habitants d'aquestes respectables ciutats.

Potser el problema no és tal i amb el teclat europeu, vessant mediterrània, ho tenim resolt. França té la ç i no la ñ, i en això els catalans hi sortim guanyant, com els andorrans o els illencs. Cada llengua té un codi propi amb unes variacions amb dièresi i *o*, accents circumflexos i *e*, etc., que la dinàmica del mercat fa comprensibles. És il·lusori fer teclats en quètxua o *shavili* quan no n'hi ha, crec, mercat, mentre que un Estat com el suec o el finès té mecanismes per imposar els seus criteris.

Ara que s'ha calmat un xic, no m'ha sorprès la reacció hispànica a favor de la ñ. El nacionalisme espanyol té potència, força i bona salut, mentre que el català s'afebleix per instants en considerar que el paper de la societat ha restat assumit per les institucions i que aquestes amb el pacte com a norma imposen el consens amb la perenne rebaixa de continguts. El poder espanyol té ben fàcil la seva actuació: disposa de les eines jurídiques i polítiques per actuar i dels càrrecs polítics escollits i de carrera. Amb un reial decret, ordre, disposició, etc., al BOE en té prou. La ñ serà als teclats dels ordinadors i llestos. La ç ho té més difícil. Si el Parlament fes una norma mimètica immediatament, els polítics que pensen en Espanya i recullen vots de Catalunya ho diran a les centrals i s'interposarà un recurs al Tribunal Constitucional. Els fabricants i distribuïdors veuran que el poder del Parlament és poder però no gaire i ho faran en espanyol, el mercat català ho compra igual i cap problema.

Resta la força del mercat, la mateixa Generalitat comprant partides importants i dient que els vol amb la ñ i la ç i el fabricant que ho vulgui vendre ha de fer una petita modificació i a sevir la comanda, però qui compra i no es fixa en el detall de la ç, que hi ha molts ordinadors que no la tenen, té una solució ben barata, tot i que li fa perdre temps, i si té impressora làser és un xic ridícula però tanmateix efectiva: bolígraf i afegir-ho a la c tot convertint-la en ç. Qui no es consola és perquè no vol. La ñ hi serà i la ç optativa i discrecional.

Simbòlicament la manca de ç en els teclats, igual que la llengua de les instruccions dels medicaments, dels papers dels cotxes, dels electrodomèstics, de les pòlisses d'assegurances, etc., em fa pensar que només hi ha dues opinions per a restablir definitivament la plena normalitat lingüística. O el bolígraf i afegir el palet a la c o una posició més ferma dels governants catalans, tot i les darreres iniciatives com el conveni que ha signat la Generalitat amb el Consell General del Poder Judicial que marquen un inici de camí.

Si les disposicions del Tribunal Constitucional anessin a favor de la ñ i oblidessin la ç, els catalans, que en qüestió de llengua hi ha un gran consens, ja podríem començar a parlar de recusar tribunals o variar els ordenaments jurídics, i si no tenen arguments que imposin la força i la democràcia a can piStraus. Ve a tomb aquella frase genial del gironí Modest Prats quan responent Gómez Rovira, l'advocat dels drets de l'espanyol a Catalunya, deia:

—Té tota la raó, senyor Gómez.

Ampli somriure de satisfacció en l'interlocutor.

—El que passa és que les lleis són injustes i per tant s'han de canviar. ■

*J.M. Figueres és membre del Club Arnau de Vilanova

No m'ha sorprès la reacció hispànica a favor de la “ñ”. El nacionalisme espanyol té potència i bona salut, mentre que el català s'afebleix ja que considera que el paper de la societat ja l'han assumit les institucions. La “ç” ho té més difícil